

Sygn. akt II Ka 308/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Orzechowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Krzysztofa Cieplińskiego

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2019 r.

sprawy **K. K.**

oskarżonego z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 29 stycznia 2019 r. sygn. akt II K 110/17

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. orzeczoną w pkt I wyroku wysokość jednej stawki dziennej grzywny obniża do kwoty 10 (dziesięć) złotych,
2. orzeczone w pkt III wyroku na podstawie art. 43 a § 2 kk świadczenie pieniężne obniża do wysokości 5000 (pięć tysięcy) złotych;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 150 złotych opłaty za obie instancje i 20 złotych wydatków za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 308/19

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że w dniu 26 stycznia 2017 roku w miejscowości G. gm. L., powiat (...), woj. (...), kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki P. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,92 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, **tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.**

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 29 stycznia 2019 r.:

I. Oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go na karę 150 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 15 złotych.

II. Na podstawie art. 42§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat.

III. Na podstawie art.43a§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 6000 złotych.

IV. Na podstawie art. 43 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do zwrotu dokumentu prawa jazdy.

V. Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 225 złotych tytułem opłaty od kary oraz obciążył go częściowo kosztami procesu w kwocie do 500 złotych, pozostałe koszty w kwocie 656,24 przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od wyroku Sądu i instancji wniósł obrońca oskarżonego K. K.. Zaskarżając wyrok w całości na korzyść oskarżonego, orzeczeniu temu zarzucił:

I. Obrazę prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 178 a § 1 kk poprzez przyjęcie, że K. K. prowadził pojazd w ruchu lądowym, gdy tymczasem jak wynika z ustaleń faktycznych przyjętych przez sąd, oskarżony po tym jak miał spożyć nieustalone ilości alkoholu kierował samochodem m-ki P. (...) o nr rej. (...) wyjeżdżając tyłem z prywatnej posesji i przy wykonywaniu tegoż manewru cofania wjechał do rowu i uderzył w drzewo znajdujące się na innej, przyległej, prywatnej posesji, a tym samym kierował w miejscu, gdzie nie odbywał się ruch lądowy;

I. Obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

a) art. 167 kpk w zw. z art. 170 § 1 kk pkt 2 i 5 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk w zw. z art. 6 kpk wyrażającą się w niezasadnym oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z oględzin Policji udokumentowanych fotografiami posesji M. G. (1) z przydrożnym rowem celem sprawdzenia czy miała ona możliwość z budynków gospodarczych, znajdujących się w głębi posesji zaobserwować ruch pojazdów na drodze przebiegającej przez G. i miejsca, gdzie znajdował się samochód m-ki P. (...), skutkiem czego doszło do poczynienia nieprawdziwych ustaleń faktycznych oraz zostało naruszone prawo oskarżonego do obrony;

a) art. 4 kpk, art. 5 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk, art. 424 § 1 pkt 1 kpk polegającą na nieuwzględnieniu przy ferowaniu wyroku wszystkich okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie okoliczności, oparciu poczynionych ustaleń faktycznych na dowolnie przeprowadzonej ocenie dowodów oraz wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, niedostatecznym uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, w tym okoliczności dla oskarżonego ewidentnie korzystnych, rozstrzygnięciu niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść K. K., nienależytej analizie i ocenie poszczególnych dowodów w szczególności dowodu z zeznań m.in. M. G. (1), S. W., R. K., R. P., opinii z dziedziny toksykologii sądowej, wyjaśnień oskarżonego, uznaniu za udowodnione faktów niemających wystarczającego oparcia w dowodach i niewskazaniu w sposób należyty, dlaczego sąd nie uznał dowodów przemawiających przeciwko sprawstwu i winie oskarżonego, co doprowadziło do niesłusznego skazania K. K. za zarzucone mu przestępstwo'

II. Rażąca surowość, a tym samym niewspółmierność orzeczonej kary grzywny oraz środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, wyrażającą się w nienależytym uwzględnieniu celów wychowawczych kary oraz stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, gdy prawidłowa ocena ww. elementów uzasadniały wymierzenie mu kary i środka karnego w znacznie niższym rozmiarze.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o uniewinnienie K. K. od zarzucanego mu czynu ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim.

W toku rozprawy apelacyjnej prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się o tyle tylko zasadna, że spowodowała zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonej kary i środka karnego. Lektura wywiezionego środka odwoławczego wskazuje, że skarżący obrońca kwestionując winę oskarżonego K. K. w zakresie zarzucanego mu czynu porusza się dwutorowo. Z jednej strony bowiem kwestionuje dokonaną ocenę dowodów i ustalony na jej podstawie stan faktyczny. Z drugiej strony zaś zarzuca sądowi I instancji obrazę prawa materialnego. Przypomnieć należy, że uchybienia związane z ustalaniem stanu faktycznego i stosowaniem prawa materialnego, mają charakter wykluczający się, zatem niemożliwe jest jednoczesne ich popełnienie przez organ orzekający. Niemniej jednak, niezależnie od sposobu skonstruowania apelacji i rodzajów podnoszonych zarzutów, stwierdzić należy, że twierdzenia obrońcy oskarżonego pozbawione są zasadności. Z uwagi na chronologię czynności sądu w toku procesu tj. pierwszeństwo oceny dowodów i ustalania stanu faktycznego, przed dokonaniem subsumpcji zachowania oskarżonego pod odpowiednie przepisy ustawy karnej, Sąd Okręgowy zobligowany jest do przeanalizowania zarzutów apelacji w dokładnie takiej samej kolejności, celem zapewnienia klarowności niniejszego uzasadnienia. Odnosząc się zatem do zarzutu, wskazanego w punkcie II a apelacji, w którym obrońca zarzuca naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 167 kpk w zw. z art. 170 § 1 kk pkt 2 i 5 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk w zw. z art. 6 kpk stwierdzić należy, że instancyjna kontrola zaskarżonego orzeczenia nie wykazała, aby wskazywane przez obrońcę uchybienia zaistniały. Przede wszystkim zauważyć trzeba, że sąd I instancji dysponował pełnym materiałem dowodowym, niewymagającym uzupełnienia, a tym bardziej podjęcia jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej w tym zakresie przez sąd I instancji. Decyzja procesowa polegająca na oddaleniu wniosku obrońcy o dopuszczenie dowodu z oględzin Policji udokumentowanych fotografiami posesji M. G. (1) z przydrożnym rowem celem sprawdzenia czy miała ona możliwość z budynków gospodarczych, znajdujących się w głębi posesji zaobserwować ruch pojazdów na drodze przebiegającej przez G. i miejsca, gdzie znajdował się samochód m-ki P. (...) była również prawidłowa. Podstawą podjęcia takiej właśnie decyzji stało się uznanie, że okoliczność na udowodnienie, której dowód miał być dopuszczony nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a ponadto mogłaby w sposób niekorzystny wpłynąć na czas trwania tego postępowania. W przekonaniu Sądu Okręgowego, nie sposób polemizować ze stanowiskiem Sądu I instancji w przedmiocie oddalenia ww. wniosku dowodowego, gdyż nie istniała potrzeba – w świetle dostępnego na ówczesnym etapie postępowania materiału dowodowego – aby wyjaśnić kwestię widoczności drogi z budynków gospodarczych M. G. (2), skoro zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał, że świadek bezpośrednio po uderzeniu w drzewo, znalazła się na miejscu, gdzie zastała nietrzeźwego oskarżonego. Oddalenie wniosku dowodowego obrońcy nie stanowiło obrazę prawa procesowego, nie miało wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia ani też na realizację przysługującego oskarżonemu prawa do obrony.

Nie sposób podzielić również podzielić drugiego z zarzutów odnoszących się do sfery procesowej, zawartego w punkcie II b apelacji. W tym względzie Sąd Okręgowy również nie dopatrywał się zaistnienia szeregu uchybień, wskazywanych przez apelującego. W przekonaniu Sądu Okręgowego, Sąd I instancji podejmując decyzję w przedmiocie winy oskarżonego w sposób prawidłowy, zgodny z kodeksowymi regułami dokonał analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Organ procesowy opierał się przy tym na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, zarówno tych niekorzystnych, jak i korzystnych dla oskarżonego K. K.. Kluczowym dowodem obciążającym oskarżonego stały się zeznania niemalże bezpośredniego świadka zdarzenia tj. M. G. (2). Sąd I instancji oceniając jej zeznania czynił to w sposób bardzo ostrożny, mając na względzie fakt skonfliktowania oskarżonego i świadka, na co wskazywała i czemu nie zaprzeczała sama M. G. (2), co przemawia za jej wiarygodnością w zakresie zasadniczych okoliczności, istotnych z punktu widzenia odpowiedzialności oskarżonego. Świadek w trakcie zdarzenia znajdowała się nieopodal, na swojej posesji. W miejscu zdarzenia pojawiła się w niedługim czasie po jego zaistnieniu, zastając tam oskarżonego znajdującego się w stanie niepozwalającym nawet na utrzymanie równowagi. M. G. (2) widziała, że oskarżony wykonuje manewr cofania, a po przybyciu na miejsce od razu zaalarmowała Policję, nie pozwalając oskarżonemu oddalić się do momentu ich przybycia. Świadek ponadto nie ukrywała w toku postępowania, że żywi niechęć do oskarżonego, jednakże nie sposób przyjąć, iż jej celem było niesłuszne obciążenie K. K.. Wyjaśnienia

oskarżonego kontrastują w sposób oczywisty z relacją tego świadka, a oceniane przez pryzmat zasad logiki i doświadczenia życiowego pozostają niewiarygodne. Trudno bowiem wyobrazić sobie sytuację, w której oskarżony po uszkodzeniu samochodu, po prostu pozostawia go w rowie, a sam idzie do domu S. W. po to, żeby napić się alkoholu, nie zastanawiając się przy tym, co się stanie z jego samochodem i w jaki sposób wróci do domu. W ślad za Sądem I instancji stwierdzić należy, że przedstawiona przez niego wersja wydarzeń została stworzona wyłącznie na potrzeby obrony i nie może stanowić podstawy ustaleń faktycznych tym bardziej, że wykluczają ją inne dowody. Sąd Okręgowy nie podzielił także stanowiska obrońcy w przedmiocie dopuszczenia się przez Sąd I instancji obrazy przepisu prawa materialnego w postaci art. 178 a § 1 kk. Treść tego przepisu penalizuje zachowanie sprawcy polegające na kierowaniu pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości bądź pod wpływem środka odurzającego. Skarżący obrońca wywodzi, że nawet przy przyjęciu, że oskarżony kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości to nie wypełnił wszystkich znamion, koniecznych dla bytu przestępstwa z art. 178 a § 1 kk, gdyż nie można przyjąć, że poruszał się swoim pojazdem w ruchu lądowym. Zauważyć trzeba, że ruchem lądowym jest nie tylko ruch na drogach publicznych, w strefach zamieszkania, lecz także ruch w miejscach dostępnych dla powszechnego użytku. Do miejsc dostępnych dla ruchu pojazdów nie mogą natomiast zostać zaliczone miejsca, w których nie odbywa się ruch ogólnodostępny, a jedynie dopuszczone jest do ruchu wąskie grono osób. Za takie miejsca nie może być uznane podwórko (zob. wyrok SN z 5.05.2009 r., IV KK 432/08, OSNwSK 2009/1, poz. 1068). Trafnie stwierdził SN w postanowieniu z 28.03.2017 r., III KK 472/16, LEX nr 2271447, że: „Przewidziane w art. 178a § 1 k.k. kryterium „ruchu lądowego” należy wiązać nie tyle z formalnym statusem konkretnej drogi, czy też określonego miejsca, lecz z faktyczną dostępnością i rzeczywistym jego wykorzystaniem dla ruchu pojazdów i innych uczestników. Wobec tego samo stwierdzenie, że do zdarzenia doszło na drodze leśnej, nie wyklucza możliwości przypisania czynu z art. 178a § 1 k.k.". Analogicznie odnieść należy się do miejsca, w którym poruszał się oskarżony, gdyż w przekonaniu Sądu Okręgowego przydrożne rowy, nawet jeżeli ewidencyjnie były częścią terenu prywatnego, to pozostawały ogólnodostępne, co pozwoliło uznać kolejny argument obrońcy za oczywiście niezasadny.

O ile ustalenia Sądu I instancji w przedmiocie winy oskarżonego K. K. w zakresie zarzuconego mu przestępstwa z art. 178 a § 1 kk nie budzą wątpliwości, to nie można podzielić stanowiska Sądu I instancji w przedmiocie orzeczonej względem niego kary oraz środka karnego. Zdaniem Sądu Okręgowego, orzeczona kara grzywny 150 stawek dziennych po 15 złotych oraz świadczenie pieniężne w wysokości 6000 złotych, noszą znamiona rażącej niewspółmierności.

Przypomnienia wymaga, że niewspółmierność kary zachodzi wtedy, gdy suma zastosowanych kar (i środków karnych), wymierzona za przypisane oskarżonemu przestępstwo, nie odzwierciedla należyście stopnia szkodliwości społecznej czynu oraz nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary określonych w art. 53 k.k.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że o ile przebyty przez oskarżonego dystans i miejsce, w którym się poruszał nie mogło uwolnić oskarżonego od odpowiedzialności za popełniony czyn, to jednak okoliczność ta winna mieć istotne znaczenie dla wymiaru kary oraz środka karnego. Z tego względu Sąd Okręgowy orzekł o złagodzeniu kary grzywny zmniejszając wysokość jednej stawki dziennej do kwoty 10 złotych oraz wysokość świadczenia pieniężnego do kwoty 5000 złotych. W przekonaniu Sądu Okręgowego, tak ukształtowana sankcja karna jest adekwatna do czynu popełnionego przez oskarżonego.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych oraz § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 437 § 1 kpk oraz art. 456 kpk.